

Innhold

Introduksjon til bokserien	11
Innledning	17
<i>Kapittel 1</i>	
En helhetlig tilnærming	21
Forutsetninger for et trygt og godt miljø	22
Flere nivåer i skolemiljøarbeidet.....	23
Et felles kunnskapsgrunnlag	24
Oppsummering med refleksjonsoppgaver.....	28
<i>Kapittel 2</i>	
En viktig arena	31
SFO – en viktig arena i samfunnet.....	31
SFO – en viktig arena i skolen.....	32
SFO – en viktig arena i barns liv	37
Oppsummering med refleksjonsoppgaver.....	38
<i>Kapittel 3</i>	
SFO kan fremme barns helse, trivsel og læring	41
SFO og vennskap.....	42
Vennskap er godt i seg selv	42
Vennskap lindrer og beskytter	43
Vennskap fremmer læring.....	43
Støtte til utvikling av vennskap mellom barn	44
Voksne er rollemodeller	44
Inkluderende aktiviteter.....	45
Veiledning i sosial kompetanse.....	45
Mestring og livsmestring på SFO	46
Mestring og stress	48
Sosial støtte	48

SFO kan fremme læring	49
Oppsummering med refleksjonsoppgaver.....	51

Kapittel 4

Årsaker til at barn ikke har det trygt og godt på SFO	53
Hva var det som skjedde nå?.....	54
Negative hendelser	55
Mobbing	56
Hvordan barnas digitale liv påvirker om det oppleves trygt og godt på SFO.....	64
Barn i sårbare situasjoner.....	66
Ny på SFO.....	66
Erfaringer fra barnehagen.....	68
Den frie leken	69
Individuelle egenskaper	70
En trygg og god SFO-ansatt.....	72
En omsorgsfull og trygg omsorgsperson	76
En voksen med forventninger.....	76
Voksne som krenker barn.....	78
Risikofaktorer	79
Konsekvenser	79
Forebyggende tiltak	80
Oppsummering med refleksjonsoppgaver.....	82

Kapittel 5

Regler for et trygt og godt skolemiljø	85
Å fremme helse, trivsel og læring	88
Forebygging og nulltoleranse.....	89
Problemløsning	93
Å følge med	96
Hvordan skal de voksne følge med?	98
Å gripe inn.....	99
Sikre og usikre observasjoner	99
Hvordan gripe inn?	99
Å varsle.....	101
Å undersøke	103
SFO sin rolle i undersøkelsesfasen.....	104

Å sette inn tiltak	105
Tiltak for å stoppe mobbing	105
Tiltak mot mobbing på gruppenivå	107
Elevens stemme og elevens beste	108
Oppsummering med refleksjonsoppgaver	109
 <i>Kapittel 6</i>	
Det viktige samarbeidet	111
Samarbeid med foresatte	113
Samarbeid med barnehagen	115
Samarbeid med skolen	117
Samarbeid med skoleledelsen	117
Samarbeid med lærere	118
Samarbeid med lokalmiljøet	120
Oppsummering med refleksjonsoppgaver	121
 <i>Kapittel 7</i>	
En sammenfatning	123
 Litteraturliste	 127